

Міністерство освіти і науки України

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

СХВАЛЕНО

Вченою радою ЧНУ імені

Петра Могили

Протокол № 5

“30” травня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор ЧНУ імені Петра Могили

Леонід КЛИМЕНКО

2024 р.

ПРОГРАМА

вступних фахових випробувань на навчання
за третім (освітньо-науковим) рівнем «доктор філософії»
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальності 017 Фізична культура і спорт

Проректор з наукової роботи

Роман ДІНЖОС

Декан факультету фізичного виховання і
спорту

Юлай ТУПЄЄВ

Завідувач кафедри олімпійського та
професійного спорту

Надія ДОВГАНЬ

*Програма схвалена на засіданні кафедри
олімпійського та професійного спорту*

(Протокол № 10 від 10 травня 2024 року)

Вступний іспит в аспірантуру ЧНУ імені Петра Могили здобувачів III освітньо-наукового рівня вищої освіти, освітнього ступеня доктора філософії (PhD) спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка», Освітньо-Науковій Програмі «Фізична культура і спорт» здійснюється у вигляді комплексного вступного іспиту. Форма проведення комплексного вступного іспиту: усна (у формі відповідей на запитання білетів). Кожен білет містить три питання, відповіді на які дають змогу об'єктивно оцінити загальний рівень набутих під час опанування освітніх компонент спеціальних компетентностей. Змістовий контент кожного білету відповідає змісту навчальних дисциплін циклу науково-професійної підготовки обов'язкової частини плану освітнього процесу здобувачів освітнього ступеня доктора філософії (PhD) ОНП «Фізична культура і спорт» до вступу в аспірантуру ЧНУ імені Петра Могили. На підготовку до відповіді надається 30 хвилин. Дозволена відповідь без підготовки.

За умов реалізації освітнього процесу в дистанційному форматі вступний іспит до аспірантури за напрямом підготовки докторів філософії/докторів наук здійснюється за допомогою додатку платформи Zoom, оскільки він не має обмеження в часі та кількості залучених (приєднаних) осіб до он-лайн зустрічі.

У разі відсутності світла / електрики, а відповідно і зв'язку, що може унеможливити підключення як аспірантів, так і членів екзаменаційної комісії (голови ЕК, екзаменатора та ін.) дозволяється продовжити час складання / прийому вступного іспиту до аспірантури з метою дотримання гуманістичного людиноцентричного підходу та надання можливості кожному продемонструвати набуті компетентності. У разі відсутності аспіранта з поважних причин – перебування в ЗСУ та інших воєнізованих підрозділах (участь у бойових діях), перебування в медичних закладах внаслідок поранення – дати складання вступного екзамену в аспірантуру можуть бути змінені.

До складання вступного іспиту допускаються здобувачі вищої освіти, які мають відповідні документи до вступу в аспірантуру, за напрями підготовки докторів філософії/докторів наук.

**Опис програми вступного іспиту
здобувачів ступеня доктора філософії (PhD)
(третій освітньо-науковий рівень вищої освіти)**

ОНП «Фізична культура і спорт»

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 017 Фізична культура і спорт

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Кафедра олімпійського і професійного спорту.

Голова комісії:

Тупєєв Юлай Вільович – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, декан факультету фізичного виховання і спорту, Заслужений тренер України, Заслужений працівник фізичної культури і спорту.

Члени комісії:

- Довгань Надія Юрїївна – доктор педагогічних наук., професор, завідувачка кафедри олімпійського та професійного спорту; майстер спорту СРСР.

Гетьманцев С.В. – кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри медико-біологічних наук та спортивно-фізкультурної реабілітації.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Ступінь вищої освіти здобувач ступеня доктора філософії (PhD)

(третій освітньо-науковий рівень вищої освіти)

Курс – 1

Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт

Форма проведення: усна (екзаменаційні білети по три питання у кожному). За умов реалізації освітнього процесу в дистанційному форматі підсумкова атестація здійснюється за допомогою додатку Zoom Video та Google-meet, оскільки ці програми не мають обмеження в часі та кількості залучених (приєднаних) осіб до он-лайн зустрічі.

У разі відсутності світла / електрики, а відповідно і зв'язку, що може

унеможливити підключення як магістрантів, так і членів екзаменаційної комісії дозволяється продовжити час складання / прийому підсумкової атестації. Посилання на зустріч із зазначенням часу надається студентам у телеграм - групу, та/або старості.

Тривалість проведення: 2 академічні години.

У разі відсутності світла / електрики, а відповідно і зв'язку, що може унеможливити підключення як магістрантів, так і членів екзаменаційної комісії дозволяється продовжити час складання / прийому підсумкової атестації

Максимальна кількість балів: 100 балів

Критерії оцінювання: Питання білетів є рівнозначними – 33(3) бали за кожний. У разі необхідності аспіранту можуть задаватися додаткові питання, щоб уточнити окремі аспекти його відповіді або з'ясувати кореляцію його відповіді з досвідом практичної діяльності.

Змістовий контент кожного білету відповідає змісту навчальних дисциплін циклу професійної підготовки обов'язкової частини плану освітнього процесу аспірантів ОНП «Фізична культура і спорт» на рік завершення навчання в університеті: «Основи науково - дослідної діяльності в спорті»; «Теорія та методика спорту вищих досягнень»; «Медико - біологічне забезпечення спорту вищих досягнень»;

При відповіді рекомендовано (бажано) наводити приклади з досвіду спортивної / професійної діяльності.

Набрані за кожну відповідь бали сумуються, що забезпечує один з рівнів оцінювання:

90-100 – відмінно – А

80-89 – добре – В

70-79 – добре – С

65-69 – задовільно – D

60-64 – задовільно – E

35-59 – незадовільно – Fx 0-34

– незадовільно – F

Розподіл за кожним рівнем є стандартизованим для ЧНУ імені Петра Могили.

Перелік допоміжних матеріалів: зразок білету:

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет фізичного виховання і спорту

Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий рівень вищої освіти)

Ступінь вищої освіти – доктора філософії (PhD)

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 017 Фізична культура і спорт

Освітня наукова програма « Фізична культура і спорт »

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Характеристика етапів багаторічної підготовки спортсменів
2. Малі цикли, їх види, методика побудови. 3. Тип нервової системи і її значення в процесі занять спортом.

Затверджено на засіданні методичної ради факультету фізичного виховання і спорту

Протокол №__ від «__» _____ 2024 року

Доцент

Юлай ТУПЄЄВ

Доцент

Сергій ГЕТМАНЦЕВ

Завідувач кафедри ОПС

Надія ДОВГАНЬ

**Питання для вступного іспиту (третього рівня вищої освіти)
спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»**

1. Дайте визначення загальним поняттям про навантаження.

Характеристики «зовнішнього» та «внутрішнього» навантаження.

2. Характеристика «внутрішнього» (фізіологічного) навантаження за зонами відносної потужності: максимальної, субмаксимальної, великої, помірної.

3. П'ять зон спрямованості тренувальних навантажень.

4. Координаційна складність вправ.

5. Дайте визначення основним теоретико-методичним поняттям спортивної підготовки.

6. Назвіть основні завдання, закономірності та принципи спортивної підготовки.

7. Сторони спортивної підготовки.

8. Структура та зміст тренувальних занять.

9. Аналіз основних засобів та методів, що використовуються в процесі підготовки спортсменів.

10. Мікроцикли і їх характеристика, структура та зміст.

11. Мезоцикли і їх характеристика, структура та зміст.

12. Структура та зміст річного тренувального циклу.

13. Обґрунтування поняття «спортивна обдарованість».
14. Зв'язок відбору та орієнтації з етапами багаторічної підготовки спортсменів.
15. Критерії відбору для занять спортом. 16. Поєднання мікроциклів у мезоциклі.
17. Мезоцикли, їх типи, структура і зміст.
18. Спортивна техніка як система рухів. Характеристика спортивної техніки.
19. Мета, завдання та зміст тактичної підготовки. Умови, що визначають вибір тактики.
20. Характеристика закономірностей та принципів спортивного тренування.
21. Класифікація засобів та методів спортивного тренування.
22. Сутність тренувальних ефектів: термінового, відставленого, кумулятивного.
23. Педагогічний контроль в спортивному тренуванні.
24. Етапне управління процесом підготовки спортсменів. Основні завдання поточного управління процесом підготовки спортсменів.
25. Мета і сутність оперативного управління.
26. Мета і спрямованість комплексного контролю.
27. Охарактеризуйте енергетичні витрати організму спортсмена.
28. Основні особливості адаптації нервово-м'язової системи до фізичних навантажень.
29. Класифікація м'язових волокон, функція волокон різних типів.
30. Зони інтенсивності для розвитку витривалості.
31. Класифікації фізичних вправ.
32. Фізіологічна характеристика статичних вправ.
33. Механізми виникнення передстартових реакцій, їх різновиди та способи регуляції. Фізіологічні зміни у показниках організму спортсменів у передстартових станах.

34. Фізіологічна характеристика змін у функціонуванні систем організму спортсмена при розминці.
35. Фізіологічна характеристика впрацьовування.
36. Фізіологічні механізми виникнення та особливості функціонування організму в станах “мертвої точки” та “другого дихання”.
37. Фізіологічні механізми формування кисневого дефіциту та кисневого боргу, особливості кисневого запиту та споживання кисню при роботі різної потужності.
38. Фізіологічна характеристика втоми, теорії виникнення втоми.
39. Фази розвитку втоми. Особливості явище перетренованості, перенапруження та перевтоми.
40. Основні закономірності процесу відновлення. Класифікація засобів відновлення спортивної працездатності. Фізіологічні механізми дії засобів відновлення.
41. Фізична працездатність та методи її оцінювання. Використання тесту Купера та шатл-тесту для оцінювання фізичної працездатності спортсменів. 42. Використання тесту PWC170 для характеристики фізичної працездатності спортсменів.
43. Анаеробні можливості організму спортсмена. Фізіологічні основи розвитку, методичні підходи до оцінювання та основні показники.
44. Поріг анаеробного обміну (ПАНО). Методики визначення, значення для оцінювання тренуваності спортсменів.
45. Максимальне споживання кисню (МСК). Фактори, які визначають та лімітують МСК. Фізіологічні механізми підвищення рівня максимального споживання кисню.
46. Методики визначення та оцінювання рівня максимального споживання кисню.
47. Фізіологічні механізми формування рухової навички у спорті.

48. Фази утворення та компоненти рухової навички. Умови та механізми руйнування рухової навички.
 49. Фізіологічні закономірності прояву та вдосконалення рухової якості сили.
-
50. Фізіологічні механізми вікових змін сили. Сенситивний період розвитку якості.
 51. Фізіологічна характеристика прояву та вдосконалення рухової якості витривалості.
 52. Фізіологічні механізми вікових змін витривалості. Сенситивний період розвитку якості.
 53. Фізіологічна характеристика прояву та вдосконалення рухової якості швидкості. Вікові зміни, сенситивний період розвитку якості.
 54. Фізіологічні механізми адаптації серцево-судинної системи спортсмена до фізичних навантажень.
 55. Фізіологічні механізми адаптації дихальної системи спортсмена до фізичних навантажень.
 56. Фізіологічні та морфологічні прояви адаптації м'язової системи спортсмена до фізичних навантажень.
 57. Використання проби Руф'є для визначення фізичної працездатності спортсменів.
 58. Фізіологічні резерви організму, їх класифікація та особливості мобілізації у спорті.
 59. Фізіологічні механізми змін фізичної працездатності спортсмена в умовах середньо- та високогір'я. Фізіологічні механізми термінової та довготривалої адаптації організму спортсмена до умов середньогір'я та високогір'я.
 60. Фізіологічні механізми зміни працездатності спортсменів умовах підвищеної температури довкілля. Фізіологічні

механізми зміни працездатності спортсменів в умовах зниженої температури довкілля.

61. Мета і завдання курсу, значення курсу у формуванні майбутнього фахівця.
 62. Етапи наукового дослідження.
 63. Формулювання теми наукового дослідження, мети і завдань дослідження в галузі спорту.
 64. Актуальність, об'єкт і предмет дослідження в галузі спорту.
-

65. Класифікація методів дослідження.
66. Загальнонаукові методи дослідження.
67. Методи теоретичного дослідження в галузі спорту.
68. Методи емпіричного дослідження в галузі спорту.
69. Педагогічне спостереження, особливості їх використання у сфері фізичної культури і спорту.
70. Педагогічне тестування як метод наукового дослідження в галузі спорту.
71. Педагогічний експеримент як метод наукового дослідження в галузі спорту.
72. Види педагогічних експериментів в галузі спорту.
73. Рейтинг. Вивчення та узагальнення педагогічного досвіду.
74. Поняття «наукова новизна», «теоретична значущість», «практична значущість» в галузі спорту.
75. Наукова стаття, вимоги до тексту наукової статті.
76. Морфологічні методи досліджень в спорті.
77. Методи досліджень серцево-судинної системи організму спортсменів.
78. Методи досліджень дихальної системи спортсменів.
79. Апаратурні комплекси та вимірювальні прилади в біомеханічних дослідженнях.

80. Завдання, види та організація біохімічних досліджень в спорті.
81. Об'єкти досліджень та основні біохімічні показники в наукових дослідженнях.
82. Методи біохімічних досліджень щодо зміни найважливіших показників

крові та сечі під час діяльності м'язів. Методи біохімічних досліджень рі
тренованості, втоми й відновлення організму спортсменів.

83. Методи біохімічних досліджень при визначенні стану організму
спортсменів. Методи біохімічних досліджень при допінг-контролі.

84. Опитування в соціологічному дослідженні в галузі спорту.

85. Побудова анкети, види анкет в галузі спорту. Інтерв'ю.

86. Експертні опитування у спорті. Метод експертних оцінок.

87. Загальна характеристика психологічних методів тестування
спортсменів.

88. Методи оцінки мотиваційної сфери особистості спортсмена,
самопочуття, активності, настрою. Методи спортивної генетики. Генетика
розвитку морфологічних ознак людини.

89. Методи спортивної генетики щодо розвитку рухових здібностей
людини. Генетичні маркери.

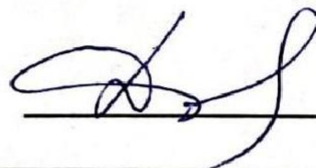
90. Математичні методи обробки результатів дослідження. метод
порівняння вибірок.

Голова комісії кандидат
наук з фіз. виховання, доцент,
декан факультету
фізичного виховання
підпис

Юлай ТУПЄЄВ

Завідувач кафедри ОПС
доктор пед. наук, професор
підпис

Надія ДОВГАНЬ

Завідувач кафедри МБНФСР
кандидат біологічних наук, доцент
підпис

Сергій ГЕТМАНЦЕВ
